

eten en drinken**groep 2**

In dit thema worden de woorden en begrippen geleerd rondom eten en drinken. De kinderen maken een restaurant in de klas waarin de rollen van de ober, de klant en kok worden gespeeld. Ze stellen een menu samen, en ze bestellen en bedienen. Er worden recepten gelezen en geschreven. En natuurlijk worden er gerechten bereid uit het kookboek.

Bij het koken wordt vaak met hoeveelheden en maten gewerkt. Andere activiteiten hebben betrekking op beginnende geletterdheid zoals het maken van een menu en een eigen kookboek.

Ook sociale vaardigheid komt aan de orde, want hoe gedraag je je bij het eten? En als de ober het verkeerde gerecht brengt, hoe los je dat dan op?

dag	inhoud	pagina
themawoorden	-----	2
week 1		
maandag	1. het restaurant -----	3
dinsdag	2. het menu -----	6
woensdag	3. de ober -----	9
donderdag	4. de vergissing -----	12
week 2		
maandag	5. de kok -----	15
dinsdag	6. de groentenman -----	18
woensdag	7. het kookboek -----	21
donderdag	8. brood -----	24
week 3		
maandag	9. goede manieren? -----	27
dinsdag	10. slurpen -----	30
woensdag	11. het voordeel -----	33
donderdag	12. gebakjes -----	36
spiekbrieven	-----	39

woordclusters		eten en drinken		groep 2
1. het restaurant	2. het menu	3. de ober	4. de vergissing	
<i>onlangs</i>	<i>het gerecht</i>	<i>de ober</i>	<i>zich verheugen</i>	
<i>de etenstijd</i>	<i>de kroket</i>	<i>de gast</i>	<i>bestellen</i>	
<i>de maaltijd</i>	<i>simpel</i>	<i>het servies</i>	<i>pardon</i>	
<i>het restaurant</i>	<i>de pudding</i>	<i>het bestek</i>	<i>helaas</i>	
<i>Chinees</i>	<i>de frisdrank</i>	<i>het servet</i>	<i>teleurstellen</i>	
<i>gek zijn op</i>	<i>de wijn</i>	<i>de keuze</i>	<i>de zuurkool</i>	
<i>de champignon</i>	<i>het menu</i>	<i>de blocnote</i>	<i>het spek</i>	
<i>de broccoli</i>	<i>het voorgerecht</i>	<i>het dienblad</i>	<i>geen sprake van</i>	
<i>het eetstokje</i>	<i>het hoofdgerecht</i>	<i>inschenken</i>	<i>de vergissing</i>	
<i>de gewoonte</i>	<i>het dessert</i>	<i>opscheppen</i>	<i>toegeven</i>	
<i>horen (norm)</i>	<i>compleet</i>	<i>afrekenen</i>		
<i>wat een gedoe</i>		<i>de rekening</i>		
5. de kok	6. de groentenman	7. het kookboek	8. brood	
<i>de kok</i>	<i>vers</i>	<i>bereiden</i>	<i>het kruid</i>	
<i>de koksmuts</i>	<i>de groentenman</i>	<i>het recept</i>	<i>de rozemarijn</i>	
<i>de pit (fornuis)</i>	<i>volop</i>	<i>namelijk</i>	<i>de geur</i>	
<i>de reden</i>	<i>het bietje</i>	<i>ingewikkeld</i>	<i>de karnemelk</i>	
<i>de pollepel</i>	<i>stuk voor stuk</i>	<i>de tip</i>	<i>het bakpoeder</i>	
<i>de klopper (garde)</i>	<i>de andijvie</i>	<i>bijvoorbeeld</i>	<i>fijn (poeder)</i>	
<i>Kloppen (saus)</i>	<i>de bloemkool</i>	<i>uit het hoofd leren</i>	<i>rijzen</i>	
<i>de diepvries</i>	<i>de ui</i>	<i>het kookboek</i>	<i>verhitten</i>	
<i>rauw</i>	<i>de prei</i>	<i>het hoofdstuk</i>	<i>schatten</i>	
<i>de kippenpoot</i>	<i>dunner</i>	<i>de inhoud (boek)</i>	<i>afmeten</i>	
<i>bederven</i>	<i>dunst</i>		<i>de maatbeker</i>	
<i>de gootsteen</i>	<i>de asperge</i>			
<i>de etensrest</i>				
9. goede manieren?	10. slurpen	11. het voordeel	12. gebakjes	
<i>met mes en vork eten</i>	<i>schillen</i>	<i>de bende</i>	<i>het gebakje</i>	
<i>met je handen eten</i>	<i>de knoflook</i>	<i>de afwas</i>	<i>smakelijk</i>	
<i>goede manieren</i>	<i>de bouillon</i>	<i>het afwasmiddel</i>	<i>de banketbakker</i>	
<i>volproppen</i>	<i>afsnijden</i>	<i>het schuursponsje</i>	<i>de room</i>	
<i>vreten</i>	<i>het afval</i>	<i>het voordeel</i>	<i>de kwark</i>	
<i>slechte manieren</i>	<i>persen</i>	<i>het rubber</i>	<i>de ananas</i>	
<i>smakken</i>	<i>pruttelen</i>	<i>oplossen</i>	<i>het nadeel</i>	
<i>verslikken</i>	<i>het moes</i>	<i>omspoelen</i>	<i>stijf (slagroom)</i>	
<i>de hik</i>	<i>de staafmixer</i>	<i>helder</i>	<i>de lik / het likje</i>	
<i>boeren</i>	<i>het snufje (zout)</i>	<i>troebel</i>	<i>aflikken</i>	
<i>de boer (laten)</i>	<i>slurpen</i>		<i>uitsteken (vorm)</i>	
<i>de scheet</i>				

1. het restaurant	week 1	maandag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden.		
voorbereiding		
Zorg voor een champignon, een stronkje broccoli, twee eetstokjes, een lepel en een vork en een kommetje rijst. Zorg voor een afbeelding van een chinees restaurant, van een maaltijd met broccoli, rijst en champignons, en nog wat andere maaltijden.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
onlangs	Onlangs is niet zo lang geleden.
de etenstijd	Het is etenstijd als het tijd is om te eten.
de maaltijd	De maaltijd is meestal warm eten.
het restaurant	Een restaurant is een plek waar je kunt eten. In het restaurant maken ze eten voor je en dan kun je het daar opeten. Als je klaar bent moet je betalen.
Chinees	Als iets uit het land China komt dan is het Chinees .
gek zijn op	Als je gek op iets bent dan houd je er heel erg veel van.
de champignon	De champignon is een paddenstoel die je kunt eten.
de broccoli	De broccoli is een groente. Broccoli moet je eerst koken of bakken.
het eetstokje	Het eetstokje is een stokje om mee te eten. Je hebt twee eetstokjes waarmee je het eten moet vasthouden. Eten met eetstokjes is moeilijk.
de gewoonte	Als je iets altijd zo doet dan is het een gewoonte .
horen (norm)	Als je iets krijgt dan hoor je dank je wel te zeggen. Dat hoort zo.
wat een gedoe	Als iets ingewikkeld is om te doen dan zeg je: ' wat een gedoe! '

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je vertelt dat je onlangs naar een Chinees restaurant bent geweest. Daar moest je met eetstokjes eten!

Wat vertel je:

Introduceer eerst het nieuwe thema.

- Jongens en meisjes, **onlangs** was ik thuis met vrienden. **Onlangs**, niet zo lang geleden.

Onlangs was ik samen thuis met vrienden. Het was **etenstijd**. **Etenstijd**, tijd om iets te eten.

Maar we hadden geen zin om een hele **maaltijd** te koken. Een **maaltijd** is warm eten.

Niemand van ons had zin om een **maaltijd** te koken. Maar we hadden wel honger. Het was **etenstijd**.

Dus we besloten naar een **restaurant** te gaan. Een **restaurant**. In een **restaurant** kun je een maaltijd

eten. Dan moet je wel betalen. En bij mij in de buurt is een **Chinees restaurant**. *Laat een afbeelding*

zien. Dat is het **Chinees restaurant**. En ik **ben gek op Chinees** eten. Ik vind het heel lekker.

Chinees maaltijden zijn met rijst en met veel peper.

Daar **ben ik gek op!** Eten jullie wel eens **Chinees**? *Laat kinderen reageren.*

- Dus met **etenstijd** gingen we naar het **Chinees restaurant**. Voor een lekkere **maaltijd**.

In een **restaurant** hebben ze verschillende **maaltijden**. Met rijst, met vlees, met groente.

Allemaal verschillende **maaltijden**. *Laat afbeeldingen zien*. Ze hadden ook een **maaltijd** met

champignons en **broccoli**. **Champignons** en **broccoli**! Daar **ben ik gek op**.

- Kijk, dit zijn **champignons**. *Laat zien*. **Champignons** zijn paddenstoelen. En dit is **broccoli**. *Laat*

zien. **Broccoli** is een groente. De **champignons** en de **broccoli** waren allebei gebakken. *Laat de afbeelding zien*.

- Maar, ik kreeg geen mes en vork om mee te eten! Maar twee **eetstokjes**. *Laat zien*.

Dit zijn **eetstokjes**. **Eetstokjes**. In een **Chinees restaurant** is het de **gewoonte** om met

eetstokjes te eten. Dat is de **gewoonte**, zo doen ze dat daar. Zo **hoort** het. Dus ik moest met

eetstokjes eten, want zo **hoort** het daar.

Nou, wat een **gedoe!** *Pak het kommetje met rijst en de eetstokjes.*

- Ik zal jullie laten zien **wat een gedoe** dat is. *Laat het zien en knoei flink*. **Wat een gedoe!**

Ik kan dat niet, ook al **hoort** het zo. Het is mijn **gewoonte** om rijst met een lepel te eten. Of met een

vork. Maar niet met **eetstokjes**. Wat is jullie **gewoonte** thuis? *Laat kinderen reageren.*

- Dus toen heb ik om een lepel en een vork gevraagd. Hoewel het eigenlijk niet **hoort**, in een **Chinees**

restaurant. Gelukkig heb ik die gekregen. *Laat de lepel en de vork zien*.

- Toen heb ik heerlijk zitten smullen. Van mijn **broccoli** met **champignons**. Mhh. Ik heb genoten van

mijn **maaltijd**. En mijn vrienden ook. Dus nu gaan we vaker naar het **Chinees restaurant**.

Als het **etenstijd** is.

- Gaan jullie ook wel eens naar een **restaurant**? *Laat kinderen reageren. Vraag ook naar wat voor restaurant ze **onlangs** zijn geweest.*

vervolgactiviteiten		
1. het restaurant	week 1	maandag
1.1 het restaurant	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Laat afbeeldingen zien van verschillende restaurants. Wat zou je daar allemaal kunnen eten? Bespreek dat met de kinderen. Zijn ze zelf wel eens naar een restaurant geweest? Hoe was dat en hoe zag het er uit in het restaurant? Bespreek wat je allemaal nodig hebt voor een restaurant en schrijf dat op. Maak daarna samen een restaurant in het lokaal. Speel restaurant met ze en gebruik daarbij de clusterwoorden.</p>		
1.2 gewoontes	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Vertel de kinderen hoe je thuis het avondeten gebruikt. Dek de tafel net zoals je dat thuis ook doet. Vertel wat je gewoontes zijn aan tafel, maar zonder oordeel dat jouw gewoontes de juiste gewoontes zijn. Vraag de kinderen wat hun gewoontes thuis zijn bij het avondeten. Hoe hoort het bij hun thuis? Laat ze daarbij de tafel dekken zoals thuis de tafel gedekt wordt. Zorg daarbij voor voldoende (echt) servies en bestek.</p>		
1.3 een bord met eten	kleine kring	tekenen
<p>Vertel wat zelf thuis zoal bij het avondeten eet. Wat eten de kinderen s' avonds thuis? Geef de kinderen een vel papier met daarop een cirkel (het bord). Laat ze op het bord het eten tekenen dat ze thuis krijgen bij het avondeten. Bespreek de tekeningen met ze en schrijf er dingen bij.</p>		
1.4 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - champignons zijn groente. - broccoli is een groente. - in een restaurant moet je betalen voor het eten. - als het etenstijd is ga je slapen. - jullie zijn gek op groente. - eetstokjes zijn om op te eten. - in een Chinees restaurant moet je met je handen eten. 		
1.5 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat zijn de gewoontes in de klas? - kun je in een restaurant ook boterhammen eten? - kun je in een Chinees restaurant ook pizza's krijgen? - Is een restaurant een winkel? 		

2. het menu	week 1	dinsdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten wat je in een restaurant kunt eten.		
voorbereiding		
Zet een mooi gedekt 'restaurant' tafeltje klaar met daarop als gerechten een kroket en een puddinkje en als drankje wat frisdrank en een glaasje wijn. Zorg voor een restaurantmenu en afbeeldingen van voorgerechten, hoofdgerechten en desserts.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
het gerecht	Het gerecht is iets dat je kunt eten. Een kroket of frieten met biefstuk is een gerecht .
de kroket	De kroket is om te eten. Een kroket is bruin en warm.
simpel	Als iets simpel is dan is het eenvoudig en niet ingewikkeld.
de pudding	De pudding is zoet en zacht. Pudding is een dessert.
de frisdrank	De frisdrank is limonade met prik.
de wijn	Wijn is een drankje voor volwassenen.
het menu	Het menu is een boekje waar alle gerechten van het restaurant in staan.
het voorgerecht	Een voorgerecht is iets dat je aan het begin van de maaltijd eet. Een kroket of soep is een voorgerecht .
het hoofdgerecht	Het hoofdgerecht is het gerecht dat je in het midden van de maaltijd eet. Biefstuk met frieten is een hoofdgerecht .
het dessert	Het dessert is een toetje zoals ijs of pudding.
compleet	Als iets compleet is dan is het met alles wat erbij hoort.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je laat zien wat er op het menu staat van een restaurant en bespreekt dat met de kinderen.

Wat vertel je:

- Kijk, hier heb ik een tafeltje uit een restaurant. *Laat zien.* Op het tafeltje heb ik een paar **gerechten** gezet. *Wijs aan.* **Gerechten.** **Gerechten** zijn dingen die je kunt eten.

- Hier heb ik een **kroket**. *Wijs aan.* Een **kroket** is natuurlijk een **simpel gerecht**. **Simpel.**

Simpel is eenvoudig. En hier heb ik een **puddinkje**. *Wijs aan.* Een **pudding**. **Pudding** is ook een **simpel gerecht**.

- Ik heb ook wat drankjes neergezet. *Laat zien.* Dit is **frisdrank**. *Wijs aan.* **Frisdrank.** Sinas en cola zijn allebei **frisdrank**. Dit is **wijn**. *Wijs aan.* **Wijn.** **Wijn** is voor volwassenen. **Wijn** is niet voor kinderen.

- Dit zijn maar twee **simpele gerechten** en twee drankjes uit een restaurant. Maar in een restaurant kun je heel veel **gerechten** eten. Al die **gerechten** staan op het **menu**.

- Dit is een **menu**. *Laat zien.* Op het **menu** staan alle **gerechten** van het **restaurant**.

Er zijn verschillende pagina's in het **menu**. *Laat zien.* Het **menu** is een boekje waar alles in staat wat je in het restaurant kan eten.

- Op de eerste pagina staan de **voorgerechten**. De **voorgerechten** zijn **gerechten** die je aan het begin van de maaltijd eet. Een **kroket** is een **voorgerecht**. Soep is ook een **voorgerecht**. *Laat een afbeelding zien.* Eten jullie thuis ook wel eens een **voorgerecht**? Laat kinderen reageren.

- Op deze pagina van het menu staan de **hoofdgerechten**. **Hoofdgerechten** zijn de grote dingen. Biefstuk met frieten is een **hoofdgerecht**. *Laat een afbeelding zien.* En rijst met champignons en broccoli is ook een echt **hoofdgerecht**. Jullie eten thuis vast elke dag een **hoofdgerecht** met het avondeten. Klopt dat? *Laat kinderen reageren.* Ja, jullie eten thuis ook **hoofdgerechten**. Dat zijn allemaal **hoofdgerechten**.

- Hier is nog een pagina van het menu. Hier staan de **desserts**. Een **dessert** is eigenlijk gewoon een toetje. Maar in een restaurant zeg je geen toetje, maar **dessert**. **Pudding** is een **dessert**. IJs is ook een **dessert**. *Laat een afbeelding zien.* Eten jullie thuis wel eens een **dessert**? Laat kinderen reageren. Ja, dat zijn **desserts**.

- En hier, op de laatste pagina staat wat je kunt drinken. **Frisdranken.** **Wijn.** Maar ook thee of koffie of gewoon een glaasje water. *Blader door het menu.*

- **Voorgerechten.** **Hoofdgerechten.** En **desserts**. Dat staat allemaal in het **menu** van het restaurant. Heel veel verschillende **gerechten**. Je kunt natuurlijk alleen een **hoofdgerecht** eten. Dan heb je een **simpele** maaltijd.

- Maar als je honger hebt dan wil je een **complete** maaltijd. **Compleet.** Met een **voorgerecht**, dan een **hoofdgerecht** en ten slotte een **dessert**. Dat heb je een **complete** maaltijd. En natuurlijk een lekker drankje. Want anders is het niet **compleet**!

- Eten jullie wel eens een **complete** maaltijd in een restaurant? Met een **voorgerecht**, een **hoofdgerecht** en een **dessert**? *Laat kinderen reageren.*

vervolgactiviteiten		
2. het menu	week 1	dinsdag
2.1 voorgerechten en desserts	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Verzamel wat tijdschriften waarin allerlei gerechten staan, zoals de Allerhande of oude kooktijdschriften. Markeer daarin bladzijden met verschillende voorgerechten, hoofdgerechten en desserts. Laat de bladzijden aan de kinderen zien en laat hen vertellen wat het is, en of het een voorgerecht, een hoofdgerecht of een dessert is. Laat ze uitleggen waarom ze dat vinden. Noteer de bevindingen in een tabel waarin je gerechten sorteert op voorgerecht, hoofdgerecht en dessert.</p>		
2.2 het menu	kleine kring	functioneel schrijven
<p>Maak van te voren een boekje met een aantal bladzijden. Schrijf op de voorzijde 'menu' maak een pagina voor de voorgerechten, een met hoofdgerechten, een met desserts en een met drankjes. Laat de kinderen het menu invullen met tekeningen en/of schrijfsels van de verschillende gerechten. Bespreek de menu's met de kinderen. Leg de menu's in het restaurant.</p>		
2.3 een tafel met eten	kleine kring	tekenen
<p>Zorg voor een rechthoekige tafel(opstelling) waar vier kinderen aan kunnen werken (aan elke kant twee kinderen). Leg daarover ondersteboven een stuk behangpapier en maak dat met plakband vast. Laat de kinderen daarop verschillende restaurantgerechten tekenen. Teken zelf ook mee en vertel wat je tekent. Betrek de kinderen daarin en laat ze ook vertellen wat ze tekenen.</p>		
2.4 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een gerecht kun je eten. - een kroket is koud. - een pudding is paars. - een dessert eet je aan het eind van de maaltijd. - in een menu staan allemaal dingen die je niet kunt eten. - een hoofdgerecht eet je met je hoofd. - een voorgerecht eet je aan het begin van de maaltijd. 		
2.5 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is fruit een dessert? - is sla een voorgerecht? - hoe maken ze kroketten? - is een telefoon simpel of ingewikkeld? 		

3. de ober	week 1	woensdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten wat er in een restaurant gebeurt.		
voorbereiding		
Zet een tafeltjes met twee stoeltjes voor Wop en Lap in de kring. Zorg voor een dienblad, twee borden en twee glazen, bestek, twee servetten en een blocnote. Zorg voor een schaal met 'eten' om op te scheppen en wat te drinken om in te schenken. Doe een oberachtig jasje aan.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
de ober	De ober is iemand die in een restaurant het eten naar de mensen brengt.
de gast	De gasten zijn de mensen die in een restaurant gaan eten.
het servies	Het servies dat zijn de borden en de glazen en de kopjes.
het bestek	Het bestek dat zijn de messen en de vorken en de lepels.
het servet	Een servet is een doekje om je mond af te vegen bij het eten.
de keuze	De keuze is wat je kiest.
de blocnote	Een blocnote is een soort klein boekje om dingen in op te schrijven.
het dienblad	Een dienblad is een ding om het eten het drinken op te zetten zodat je het allemaal tegelijk naar de tafel kunt brengen.
inschenken	Inschenken is het drinken in de glazen doen.
opscheppen	Opscheppen is het eten op de borden doen.
afrekenen	Afrekenen is betalen.
de rekening	De rekening is een papiertje dat je krijgt als je moet betalen. Op de rekening staat hoeveel je moet betalen.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Wop en Lap komen in het restaurant eten. Je speelt de ober en laat zien en en vertelt wat een ober allemaal in een restaurant doet.

Wat vertel je:

- Kijk, ik heb hier een restaurant gemaakt. Het restaurant is nog niet open. Want de tafels zijn nog niet gedekt. Wie dekt er eigenlijk de tafels in het restaurant? Wat denken jullie? *Laat kinderen reageren.* Dat doet de **ober**. De **ober**. En ik ben de **ober**. Ik ga gauw de tafel dekken! Want het restaurant gaat zo open. En dan komen de **gasten** binnen. De **gasten**. De **gasten** zijn de mensen die in het restaurant komen eten. Ik zet eerst het **servies** op tafel. Het **servies**. *Zet de borden op tafel.* Het **servies** dat zijn de borden. Glazen zijn ook **servies**. *Zet de glazen op tafel.* En dan leg ik het **bestek** neer. Het **bestek**. Messen zijn **bestek**. Vorken zijn **bestek**. En lepels zijn ook **bestek**. *Laat het zien en leg het neer.* Het **servies** en het **bestek** moet netjes liggen. *Schik het nog even.* Dan leg ik **servetten** neer. Twee **servetten**. *Laat zien.* Bij dit bordje een **servet** en bij dit bordje een **servet**. *Leg ze neer.* Een **servet** om je mond af te vegen. *Maak het gebaar.* Het **servies** staat netjes op tafel. Het **bestek** ligt ook netjes. Nu kunnen de gasten komen. *Doe het restaurant open.*

Wop en Lap zijn de **gasten**! De **gasten** in het restaurant. *Zet Wop en Lap allebei op een stoel. Speel de ober.*

- 'Welkom, Wop en Lap. Welkom in ons restaurant. Willen jullie eerst iets drinken?' *Geef het menu aan Wop en Lap.* 'Maken jullie maar een **keuze**!'

Wop en Lap kijken in het menu. 'Hebben jullie al een **keuze** gemaakt?' Wop wil Cola en Lap wil Sinas. Allebei frisdrank. De ober heeft een **blocnote**. *Laat zien.* Dit is een **blocnote**. Een **blocnote** is een soort boekje. Op de **blocnote** schrijft de **ober** de **keuze** van de gasten op. Want als er heel veel **gasten** zijn, dan kan de **ober** dat echt niet allemaal onthouden! Daarom schrijft de **ober** de **keuze** van de **gasten** in zijn **blocnote**.

Dan gaat de **ober** alles halen in de keuken van het restaurant. *Doe alsof je naar de keuken gaat.* De **ober** heeft een dienblad. *Laat zien.* Een **dienblad**. Op het **dienblad** brengt de **ober** alles naar de **gasten**. De drankjes en de gerechten. *Zet de drankjes voor Wop en Lap neer.* 'Alsjeblieft, een cola en een sinas.' En de ober gaat de drankjes **inschenken**. **Inschenken**. *Laat zien.* **Inschenken** voor de **gasten**. Want de **gasten** moeten verworden. 'Hebben jullie al een **keuze** gemaakt uit de gerechten?' Wop wil soep als voorgerecht. En Lap wil een kroket als voorgerecht. Als hoofdgerecht willen ze allebei spaghetti met gehakt. En als dessert nemen ze pudding met ijs. De **ober** schrijft de **keuze** van Wop en Lap in de **blocnote**. Wop en Lap willen een complete maaltijd. Ze zijn hongerig! De **ober** gaat weer naar de keuken. Om alles met zijn **dienblad** te halen. De **ober** zet het netjes op de tafel voor de **gasten**. En hij gaat het eten **opscheppen**. **Opscheppen**. *Laat zien.* Het eten **opscheppen** voor de **gasten**. Want de **gasten** moeten verworden. Wop en Lap hebben alles opgegeten. Een complete maaltijd. Met een voorgerecht. Met een hoofdgerecht. Met een dessert. En dan moeten ze **afrekenen**. **Afrekenen**. **Afrekenen** is betalen. Wop roept de **ober**. 'Mag ik de **rekening**?' De **rekening**! *Laat zien.* De **rekening** is een briefje waarop staat hoeveel je moet betalen. Dat is de **rekening**. De ober komt de **rekening** brengen. Want Wop en Lap willen **afrekenen**. Laat Wop en Lap afrekenen met een portemonnee. Gelukkig hebben Wop en Lap genoeg geld in hun portemonnee om **af te rekenen**. Want het was wel en beetje duur!

vervolgactiviteiten		
3. de ober	week 1	woensdag
3.1 de ober	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Zorg voor ober-achtige verkleedkleden voor de kinderen en voor jezelf. Ga in de restauranthoek en speel dat jij de ober bent die de gasten (de kinderen) bediend. Wissel daarna van rol en laat steeds één van de kinderen de rol van ober spelen die de andere kinderen en jou bediend. Gebruik daarbij de clusterwoorden.</p>		
3.2 de ober 2	speellokaal	spel en drama
<p>Geef alle kinderen een plek in het speellokaal van waar ze jou goed kunnen zien. Je kunt ze eventueel allemaal in een hoepel zetten, dan hebben ze hun eigen plekje. Vertel dat je een ober bent en in het restaurant werkt. Vertel in chronologische volgorde wat je allemaal doet: de tafels dekken, dan de gasten binnenlaten, het menu laten zien, in je blocnootje opschrijven wat hun keuze is, inschenken, het eten brengen en opscheppen, enzoverder. Beeld terwijl je vertelt al je handelingen uit en laat de kinderen meedoen met je handelingen.</p>		
3.3 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een ober draagt een servet op zijn hoofd. - een lepel is bestek. - een dienblad is servies. - de gasten moeten de rekening betalen. - je moet eerst afrekenen en dan mag je pas gaan eten. - yoghurt schenk je in. - een blocnote is om dingen op te schrijven zodat je het vergeet. - een voorgerecht eet je aan het begin van de maaltijd. 		
3.4 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als je het eten in het restaurant niet lekker vindt moet je dan de rekening betalen? - met hoeveel mensen kun je in een restaurant eten? - zijn er ook restaurants voor honden? - hebben ze in de dierentuin ook een ober die het eten naar de dieren brengt? 		

4. eten en drinken	week 1	donderdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden.		
voorbereiding		
Zorg voor een tafeltje met een stoeltje waar je Lap als 'je vriend' kunt neerzetten. Zorg liefst voor een echt bord met zuurkool en spek en anders voor een afbeelding daarvan. Zorg voor een blocnootje met daarop in duidelijke letters 'broccoli'		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
<i>zich verheugen</i>	Je verheugen is dat je blij wordt als je aan iets denkt dat gaat gebeuren.
<i>bestellen</i>	Bestellen is tegen de ober zeggen wat je wilt gaan eten.
<i>pardon</i>	Pardon! Dat zeg je als je per ongeluk iets vervelends zegt of iemand pijn doet.
<i>helaas</i>	Helaas is jammer. Als het regent kunnen we helaas niet buiten spelen.
<i>teleurstellen</i>	Iemand teleurstellen doe je als iets niet doet dat je wel beloofd had.
<i>de zuurkool</i>	Zuurkool is een kool die zuur smaakt en een beetje een gele kleur heeft.
<i>het spek</i>	Het spek is vet vlees van een varken.
<i>geen sprake van</i>	Geen sprake van! Dat zeg je als je iets helemaal niet wilt.
<i>de vergissing</i>	Als je iets per ongeluk verkeerd doet dan maak je een vergissing .
<i>toegeven</i>	Toegeven is eerlijk zeggen dat je iets verkeerd gedaan hebt.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Iemand besteld in een restaurant een gerecht en de ober brengt heel iets anders. Gelukkig wil de ober zijn vergissing toegeven.

Wat vertel je:

- Jongens en meisjes, ik moet jullie een verhaal vertellen wat een vriend gisteren aan mij vertelde. Onlangs ging hij eten in het Chinese restaurant. Weten jullie nog? Het Chinese restaurant bij mij in de buurt. Het is etenstijd en mijn vriend **verheugt zich** op het restaurant. Hij **verheugt zich**. Als je je **verheugt** op iets dan word je blij als je er aan denkt. Dat is je **verheugen**. Hij **verheugt zich** er op om broccoli met champignons te gaan eten.

- Mijn vriend is in het restaurant. *Zet Lap aan het tafeltje.* Mijn vriend gaat **bestellen** bij de ober. **Bestellen. Bestellen** is dat je tegen de ober zegt wat je wilt eten. 'Ober, ik wil graag wat bij u **bestellen**', zegt mijn vriend. 'Wat wilt u **bestellen**?', zegt de ober.

- 'Ik wil graag broccoli met champignons **bestellen**. Lekker. Ik **verheug me** er echt op.' Mijn vriend **verheugt zich!** Hij is gek op broccoli met champignons.

- 'Pardon meneer, **pardon**,' zegt de ober. **Pardon!** Dat zeg je als je iets vervelends tegen iemand moet zeggen. 'Pardon meneer', zegt de ober. 'Ik moet u **helaas teleurstellen. Helaas**. Jammer. Ik moet u **teleurstellen**. De champignons zijn op. U kunt wel kip bij de broccoli krijgen.'

Helaas. Ik moet u **teleurstellen. Pardon.**'

- De ober moet hem **teleurstellen! Teleurstellen** is dat je iets gaat doen dat iemand niet leuk vindt. Mijn vriend vindt het niet leuk dat er geen champignons meer zijn. Hij is **teleurgesteld**.

'**Geen sprake van**', zegt mijn vriend. 'kip lust ik niet. **Geen sprake van.**

Geen sprake van! Dat zeg je als je iets helemaal niet wilt. **Geen sprake van!**

En natuurlijk is mijn vriend een beetje **teleurgesteld**. Geen champignons.

Hij had **zich verheugd** op de champignons, maar **helaas**, er is alleen broccoli! **Helaas**. Jammer.

- Hij **bestelt** alleen de broccoli. Hij **verheugt zich** op de lekkere broccoli.

Daar is de ober. 'Alstublieft, hier is uw **zuurkool** met **spek**. Uw **zuurkool** met **spek**.' *Laat het bord zuurkool met spek zien.*

- '**Zuurkool** met **spek?!**', zegt mijn vriend. 'Maar ik lust geen **zuurkool** met **spek**. **Geen sprake van!** Ik wil geen **zuurkool** met **spek** eten. U maakt een **vergissing**. Een **vergissing!**'

Een **vergissing!** Een **vergissing** is als je iets per ongeluk verkeerd doet. Een **vergissing**.

- 'Ik heb echt geen **zuurkool** met **spek** bij u **besteld**', zegt mijn vriend. 'Ik heb broccoli bij u **besteld**.'

En geen **zuurkool** met **spek!** Dat moet u **toegeven!** **Toegeven. Toegeven** is dat je eerlijk zegt dat je het fout hebt gedaan. Dat is **toegeven**.

- 'Pardon meneer', zegt de ober. 'Ik maak geen **vergissing**. **Geen sprake van**. U heeft **zuurkool** met **spek** besteld. Ik moet u **helaas teleurstellen**.' Nou ja!

- 'Maar u maakt echt een **vergissing!**' Dat zegt mijn vriend. 'Ik heb echt broccoli **besteld**. Dat moet u **toegeven**. Kijk maar op uw blocnote.' U moet dat **toegeven**.'

De ober kijkt op zijn blocnote. *Laat de blocnote zien.* Ja, daar staat broccoli.

'Ja, u heeft gelijk', zegt de ober eerlijk. 'Ik moet **toegeven** dat ik **helaas** een **vergissing** gemaakt heb.

Pardon. Ik breng u meteen de broccoli. Want die heeft u **besteld. Pardon!**'

- Gelukkig maar dat de ober zijn **vergissing** wil **toegeven**.

Want anders had mijn vriend **zuurkool** met **spek** moeten eten!

vervolgactiviteiten		
4. de vergissing	week 1	donderdag
4.1 de ober	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Speel de gebeurtenis van de taalkring in de restauranthoek nogmaals uit. Neem daarbij eerst zelf de rol van de ober die alle gasten (de kinderen) eerst teleurstelt doordat hij niet alle gerechten heeft die ze willen en ze dan nogmaals teleurstelt doordat hij ze heel iets anders brengt. Laat daarna een van de kinderen de rol van de ober spelen en wees zelf een gast. Gebruik daarbij de clusterwoorden.</p>		
4.2 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in een winkel moet je bestellen wat je wilt kopen. - jullie verheugen je op je verjaardag. - als je boos tegen me doet dan stel je me teleur. - er is geen sprake van dat ik een ... aan heb (als je een kledingstuk juist wel of niet aan hebt). - als je iets krijgt dan moet je pardon zeggen. - Als je ongelijk hebt dan moet je dat toegeven. 		
4.3 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is.</p> <p>Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heb je ook spek van een kip? Van een vis? - Is zuurkool een groente? - Als je ruzie hebt en jij hebt gelijk, moet je dan soms toch toegeven? - Stel je je moeder/vader wel eens teleur? Wat doe je dan? - Waarop verheug je je het meest als je jarig bent? 		

5. de kok	week 2	maandag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten wat een kok doet en hoe een restaurantkeuken eruit ziet.		
voorbereiding		
Zorg voor een afbeelding van een kok in kokstenu, een koksmuts, een groot koksforneus met veel pitten, een diepvries, een aanrecht van een grootkeuken, en borden en pannen met etensresten. Zorg voor een pollepel, een klopper (garde), een pannetje met saus om in te kloppen en een (plastic) kippenpoot.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
de kok	De kok is iemand die in het restaurant het eten maakt voor de gasten.
de koksmuts	De koksmuts is de muts van de kok. Een koksmuts is wit.
de pit (fornuis)	De pit is waar de vlammetjes uitkomen bij het forneus.
de reden	Als je blij bent is dat de reden waarom je lacht. En als je verdrietig bent is dat de reden is waarom je huilt.
de pollepel	De pollepel is een grote houten lepel om mee in een pan te roeren.
de klopper	De klopper is een ding met ijzeren draden om saus mee te kloppen.
kloppen	Kloppen is met een klopper heel snel heen en weer bewegen in een saus. Slagroom moet je ook kloppen .
de diepvries	De diepvries is een soort koelkast waarin het zo koud wordt dat alles gaat bevriezen.
rauw	Als iets rauw is dan is het nog niet gekookt of gebakken.
de kippenpoot	De kippenpoot is de poot van een kip.
bederven	Bederven is dat iets gaat rotten als het te lang blijft liggen.
de gootsteen	De gootsteen is het stuk van het aanrecht waar de kraan is.
de etensrest	De etensrest is een stukje eten dat overblijft op je bord of in de pan.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je laat zien wat de kok gebruikt en wat er in de keuken van een restaurant staat.

Wat vertel je:

- In het restaurant werkt natuurlijk ook een **kok**. *Laat een afbeelding zien*. De **kok** maakt alle gerechten klaar voor de gasten. De **kok** staat in de keuken. Te koken en te bakken. De **kok** heeft een schort aan en een **koksmuts** op. Dit is een **koksmuts**. *Laat zien*. Een **koksmuts**. In de keuken van het restaurant staat een heel groot fornuis. *Laat een afbeelding zien*. Een fornuis met wel acht **pitten**. **Pitten**. De **pit** is de plek waar de vlammen uit het fornuis komen. Op de **pit** moet je je pan zetten. Op alle **pitten** staan grote pannen.

De **kok** kookt wel met acht pannen tegelijk. Wat zou de **reden** zijn? Waarom zou hij dat doen? *Laat kinderen reageren*. Ja, de **kok** moet heel veel gerechten maken. Dat is de **reden**. Daarom heeft het fornuis wel acht **pitten**.

- De kok heeft een grote **pollepel**. *Laat zien*. Een **pollepel**. Een **pollepel** om te roeren. De **pollepel** is van hout. Dan is de **pollepel** sterk maar niet zo zwaar. Dat is de **reden**. Een ijzeren **pollepel** zou veel te zwaar zijn! De kok heeft ook een **klopper** bij zich. *Laat zien*. Een **klopper**. Wat zou de **reden** zijn dat de kok een **klopper** heeft? *Laat kinderen reageren*. Een kok maakt **sauzen**. Dit is een **saus**. *Laat zien*. Lekkere **sausjes** voor bij het eten. Een **saus** voor bij de biefstuk. Of een **saus** voor bij de spaghetti. En een **saus** moet je **kloppen**. Met een **klopper**. Ik zal het laten zien. *Klop de saus*. Dit is **kloppen**. Om een **saus** te maken moet je **kloppen**. Met een **klopper**. Daarom heeft een **kok** altijd een **klopper** bij zich. Om te **kloppen**. Dat is de **reden**.

- Er staat een grote **diepvries** in de keuken. Een **diepvries**. *Laat een afbeelding zien*. In een **diepvries** is het heel koud. Nog véél kouder dan in de koelkast. Wat is de **reden** dat er zo'n grote **diepvries** in de keuken staat? *Laat kinderen reageren*. Ja, om dingen te bewaren. Maar dat kan natuurlijk ook in een kast. De kok moet dingen bewaren die nog niet gekookt zijn. Dan is het **rauw**. **Rauw**. Dit is een **kippenpoot**. *Laat zien*. Een **rauwe kippenpoot**. Nog niet gebakken of gekookt. Een **rauwe kippenpoot** gaat heel snel **bederven**. **Bederven**. **Bederven** is dat het gaat rotten. Bij een vrucht zie je het als hij rot. Dan wordt hij bruin. Maar bij een **kippenpoot** zie je niet of hij **bedorven** is. En als je een **kippenpoot** eet die **bedorven** is, wat gebeurt er dan? *Laat kinderen reageren*.

Ja, dan wordt je heel erg ziek. Maar als je een **rauwe kippenpoot** bewaart in de **diepvries** dan gaat hij niet **bederven**. Dat is de **reden** dat de **kok** een grote **diepvries** in de keuken heeft. Voor alle **rauwe** dingen die niet mogen **bederven**. Anders worden de gasten ziek van het eten.

- In de keuken staat een grote **gootsteen**. *Laat een afbeelding zien*. Een **gootsteen**. De **gootsteen** is een aanrecht. Waarom zou er zo'n grote **gootsteen** zijn? Wat zou de **reden** zijn? *Laat kinderen reageren*. Ja, om af te wassen. Al het servies en bestek moet worden afgewassen. Maar ook de grote pannen moeten elke dag worden afgewassen. Want overal zijn **etensresten**. Stukjes vlees en frietjes die de gasten niet hebben opgegeten. *Laat zien*. Dat zijn **etensresten**. En ook in de pannen zijn **etensresten**. **Etensresten** gaan ook **bederven**.

- Alles moet elke dag worden schoongemaakt. Nergens mogen **etensresten** zijn. Alles wat de kok niet meteen gebruikt moet in de koelkast of in de **diepvries**. Want in de keuken mag niets **bederven**. Anders worden de gasten ziek van het eten.

Jullie hebben thuis vast ook een koelkast. En een **diepvries**. Wat bewaren jullie thuis in de koelkast en in de **diepvries**? *Laat kinderen reageren*.

vervolgactiviteiten		
5. de kok	week 2	maandag
5.1 bederven	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Laat afbeeldingen van verschillende etenswaren zien. Bespreek met de kinderen waar je die kunt bewaren, zonder dat ze gaan bederven. In de kast, koelkast of diepvries? Sorteert ze in een tabel. Laat de kinderen dan een paar echte etenswaren zien, waaronder in elk geval een glas melk, een appel, een boterham, een stukje kaas, wat gedroogde bonen en bonen in blik. Hoe snel gaan de dingen bederven als je ze bijvoorbeeld in de vensterbank zet? Dit is de onderzoeksvraag. Laat de kinderen dan voorspellen wat gaat bederven en binnen welke tijd. Dat is de hypothese. Bedenk vervolgens samen met de kinderen een goede opstelling om te testen in hoeveel tijd het bederf plaatsvindt. Dat is het experiment. Maak daarbij een tabel waarin je de verschillende etenswaren en de bederftijd in opneemt. Noteer de onderzoeksvraag en de hypothesen van de kinderen. Kom dagelijks terug op deze activiteit. Wat is er al bedorven? Noteer dat in de tabel en vergelijk dat met de hypothesen van de kinderen.</p>		
5.2 de diepvries	kleine kring	tekenen
<p>Laat een afbeelding zien van een koelkast en een diepvries, en wat daarin zit. Wat bewaren de kinderen thuis in de koelkast, en wat in de diepvries? Geef de kinderen een groot vel papier met daarop naast elkaar schematisch een koelkast en een diepvries getekend (zonder deur). Laat de kinderen in de koelkast en de diepvries tekenen wat er in bewaard wordt. Bespreek de tekeningen na en zet er bijschriften bij.</p>		
5.3 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de kok brengt zelf het eten naar de gasten. - een brood is rauw. - een kippenpoot is eigenlijk een vleugel. - een pollepel is van hout. - koeien zijn wit. Dat is de reden dat melk wit is. - kloppen doe je met een lepel. - een klopper is om op de deur te kloppen. - uit de pitten van een fornuis komt rook. - sommige gerechten zijn gemaakt van etensresten 		
5.4 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat kun je nog meer doen dat eten niet gaat bederven, behalve het in de diepvries of in de koelkast bewaren? - kun je in de diepvries sneeuw maken? - is een gootsteen van steen? - wat doet een kok als het eten is mislukt? - kun je met een pollepel soep eten? - wat is de reden dat een kok een koksmuts draagt? - waarom gaat iets bederven? - gaat een steen ook bederven? 		

6. de groentenman	week 2	dinsdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden.		
voorbereiding		
Maak een 'groentewinkeltje' in de kring met Wop als groentenman. Geef Lap een koksmuts zodat hij kok kan zijn. Zorg voor een afbeelding van een groentenman in een groentewinkel. Zorg voor bietjes, andijvie, bloemkool, uien, prei en asperges.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
vers	Als groente vers is dan is het net geplukt. Als het vers is dan is het nog niet oud.
de groentenman	De groentenman is iemand die groente verkoopt.
volop	Als je volop geld hebt dan heb je veel geld en dan ben je rijk.
het bietje	Het bietje is rood en rond. Bietjes zijn zoet.
stuk voor stuk	Jullie zijn stuk voor stuk lieve kinderen. Allemaal.
de andijvie	De andijvie is een groente die lijkt op sla.
de bloemkool	De bloemkool is een kool die groot en wit is.
de ui	De ui gebruik je bijna altijd als je kookt. Want uien maken het eten lekker.
de prei	De prei is lang en groen en onderaan is hij wit. Een prei smaakt een beetje als een ui. Prei is een groente.
dunner	Een potlood is dunner dan een krijtje.
dunst	Maar een naald is het dunst .
de asperge	Een asperge is eigenlijk de steel van een plant. Je hebt groene asperges en witte asperges . Asperges zijn een groente.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

De kok gaat naar de groentenman om verse groente te kopen.

Wat vertel je:

- Elke dag heeft de kok **verse** groenten nodig. **Verse** groenten. Als het **vers** is dan zijn de groente net geplukt. **Verse** groente zijn het lekkerst. Daarom gaat de kok elke dag naar de **groentenman**.

- Dit is een **groentenman**. *Laat een afbeelding zien.* De **groentenman**. De **groentenman** is iemand die groenten verkoopt. Hier staat een **groentenman** in zijn winkel. *Wijs de groentenman aan.*

De **groentenman** heeft elke dag **volop verse** groente. Heel veel **verse** groente.

- Daar is de kok. Laat *Lap als kok de groentwinkel binnengaan.* Hij gaat de winkel van de **groentenman** binnen.

- 'Heb je **verse** groente?' vraagt de kok.

'**Volop verse** groente', zegt de **groentenman**. 'Kijk maar'.

De **groentenman** heeft **bietjes**. Dit zijn **bietjes**. *Laat zien.* **Bietjes**. **Stuk voor stuk** mooie **bietjes**. Allemaal zien ze er mooi uit. De kok neemt een paar **bietjes**. **Bietjes** zijn zoet. **Bietjes** zijn lekker in de sla. Kennen jullie **bietjes**? *Laat kinderen reageren.*

- 'Heb je **andijvie**?' vraagt de kok. '**Verse andijvie**?' De **groentenman** heeft **volop verse andijvie**. Dit is **andijvie**. *Laat zien.* **Andijvie**. De kok neemt **andijvie**. **Andijvie** is lekker met aardappelen.

Eten jullie wel eens **andijvie**? *Laat kinderen reageren.*

- 'Heb je ook nog **bloemkool**?' vraagt de kok. '**Verse bloemkool**?' '**Volop verse bloemkool**', zegt de **groentenman**. Dit is **bloemkool**. *Laat zien.* **Bloemkool**.

Eten jullie wel eens **bloemkool**? *Laat kinderen reageren.*

- De kok heeft ook nog **uien** nodig. Heel veel **uien**. Dit is een **ui**. *Laat zien.* **Uien** gebruik je eigenlijk overal bij. **Uien** gebruik je in de sla maar je kunt ze ook bakken bij het vlees. De **groentenman** heeft **volop uien**. **Stuk voor stuk** mooie, **verse uien**. *Laat zien.*

- De kok heeft nog meer groente nodig. Hij heeft **prei** nodig. Dit is **prei**. *Laat zien.* **Prei**.

De kok wil alleen de **dunste prei**. De **dunste prei** is het lekkerste. Ik ga ze even uitzoeken. *Sorteer ze op dikte.* Deze is **dunner** dan die. Deze is nog wat **dunner**. En deze **prei** is **dunner**. Dit is de **dunste prei**. En die wil de kok hebben. De **dunste prei** is het lekkerst.

Prei smaakt een beetje als uien. Eten jullie wel eens **prei**? *Laat kinderen reageren.*

- En als laatste heeft de kok **asperges** nodig. Dit zijn **asperges**. *Laat zien.* **Asperges**. **Asperges** moeten **vers** zijn. Anders zijn ze niet lekker. En **asperges** moeten dun zijn. Ik ga de **asperges** even uit zoeken. *Sorteer ze op dikte.* Deze is **dunner** dan die. En deze is nog een beetje **dunner**.

Die is ook **dunner**. Dit zijn **stuk voor stuk** de **dunste asperges**. Die wil de kok hebben.

De **dunste asperges**. *Leg alle groente op de tafel voor je.*

- Nou, de kok heeft **volop verse** groente om te koken! *Wijs alles één voor één aan.* **Stuk voor stuk** mooie **bietjes**. **Verse andijvie**. Mooie **bloemkool**. **Stuk voor stuk** mooie, **verse uien**. **Volop prei**. En de **dunste prei**! En **stuk voor stuk** de **dunste asperges** die de groenteman had. Dat gaat de kok allemaal kopen. En meenemen naar de keuken in het restaurant.

Om heerlijke gerechten mee te maken. Wat zou de kok gaan maken met al die **verse** groenten?

Wat denken jullie? *Laat kinderen reageren.*

vervolgactiviteiten		
6. de groentenman	week 2	dinsdag
6.1 sla	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Laat afbeeldingen van verschillende salades of rauwkostschotels zien. Vertel wat je zelf thuis voor sla eet. Eten de kinderen thuis ook wel eens sla? Wat zit daar voor groente in? Bespreek met de kinderen wat voor soorten sla je zou kunnen maken. Maak samen een sla met veel verschillende soorten groenten. Gebruik daarbij de clusterwoorden.</p>		
6.2 een kist vol groente	kleine kring	tekenen
<p>Laat een afbeelding zien van een groentenman in zijn groentenwinkel. Bespreek met de kinderen wat er allemaal ligt en verkocht wordt. Laat een foto van een houten groentenkistje zien. Daarin zijn de groenten die de groentenman verkoopt. Geef ieder kind een groot vel papier met daarop tien groentenkistjes getekend van bovenaf gezien. Laat de kinderen in de groentenkistjes verschillende soorten groenten tekenen. Bespreek de tekeningen met de kinderen en zet er eventueel bijschriften bij.</p>		
6.3 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de groentenman verkoopt alleen groente. - jullie zijn stuk voor stuk jongetjes. - andijvie is een plant. - een ui is een ei van een uil. - prei is een soort gras. - bietjes zijn paars. - asperges eet je rauw. - een bloemkool is eigenlijk een bloem. 		
6.4 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is jam vers? - is er volop speelgoed in de klas? - wat is het dunste wat je weet? - is een naald dunner dan een haar? - is een bloemkool kool van een bloem? 		

7. het kookboek	week 2	woensdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten hoe een kookboek en een recept in elkaar zitten.		
voorbereiding		
Zorg voor een kookboek. Zet daaruit een aantal recepten en de inhoud op het digibord. Zorg voor een afbeelding van een simpel en een ingewikkeld gerecht.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
bereiden	Een gerecht bereiden is iets te eten maken.
het recept	In een recept staat precies opgeschreven hoe je een gerecht moet maken.
namelijk	Ik ga wat eten want ik heb namelijk honger.
ingewikkeld	Als iets ingewikkeld is dan is het moeilijk om te maken of te begrijpen.
de tip	De tip is iets dat handig is om te weten. Bijvoorbeeld waar je iets kan vinden.
bijvoorbeeld	Als je je verveeld dan kun je bijvoorbeeld een boek gaan lezen. Dat helpt.
uit het hoofd leren	Als je iets uit het hoofd leert dan weet je precies hoe je het moet doen.
het kookboek	Een kookboek is een boek waar allemaal recepten in staan.
het hoofdstuk	Een hoofdstuk is een stuk van een boek dat over één onderwerp gaat.
de inhoud	De inhoud is de plaats in het boek waar je kunt vinden op welke bladzijde iets staat. De inhoud van een boek staat meestal voorin het boek.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je laat recepten en een kookboek zien en legt uit waartoe ze dienen en hoe je ze gebruikt.

Wat vertel je:

- In een restaurant kun je heel veel verschillende gerechten eten. Maar hoe weet de kok eigenlijk hoe je al die gerechten moet **bereiden**? **Bereiden**. **Bereiden** is een gerecht maken.

- Dat staat opgeschreven. Opgeschreven in een **recept**. Dit is een **recept**. *Laat zien op het digibord.*

Een **recept**. In een **recept** staat **namelijk** precies opgeschreven hoe je een gerecht moet **bereiden**.

- In een **recept** staat hoeveel je van iets moet gebruiken en hoe lang je iets moet koken of bakken. Sommige **recepten** zijn **ingewikkeld**. **Ingewikkeld**. Met heel veel verschillende dingen die je er in moet doen. **Ingewikkelde recepten** zijn moeilijk.

Een **ingewikkeld** gerecht duurt lang om te **bereiden**. Andere gerechten zijn simpel om te **bereiden**.

Laat een afbeelding van een ingewikkeld en simpel gerecht zien. In een **recept** staan ook **tips**. **Tips** zijn handige dingen om te weten. Er zijn **bijvoorbeeld tips** hoe je snel frieten kan snijden, of **tips** hoe je groente kan wassen. Dat zijn **tips**.

- Soms kun je in een restaurant wel honderd verschillende gerechten bestellen. De kok kan al die gerechten maken! Maar hij gaat niet **uit het hoofd leren** hoe je al die gerechten **bereidt**. Hij gaat niet al die **recepten uit het hoofd leren**. Dat kan hij niet **uit het hoofd leren**. Als je iets **uit het hoofd geleerd** hebt dan weet je precies hoe je iets moet doen. Maar de kok **leert** niet al die **recepten uit het hoofd**. Dat is veel te veel werk. Zouden jullie dat allemaal **uit het hoofd** kunnen **leren**? *Laat kinderen reageren.*

- Maar de kok hoeft die **recepten** niet **uit het hoofd** te **leren**. Want die **recepten** staan **namelijk** in een **kookboek**. Dit is een **kookboek**. *Laat zien.* Een **kookboek**. Hij kan de **recepten** in het **kookboek** lezen. Dan weet hij hoe je iets moet **bereiden**.

Maar hoe weet je nu waar een **recept** in het **kookboek** staat? Weten jullie dat? *Laat kinderen reageren.* Dat kun je opzoeken. Het **kookboek** heeft **namelijk hoofdstukken**.

- Een **hoofdstuk** is een stuk van het boek dat over een onderwerp gaat. Er is een **hoofdstuk** 'voorgerechten'. In dat **hoofdstuk** staan alle **recepten** van de voorgerechten. *Laat zien.* Er is ook een **hoofdstuk** 'desserts'. Wat zou er in dat hoofdstuk staan? *Laat kinderen reageren.* Ja, desserts natuurlijk. Kijk maar. *Laat zien.* Maar in het **hoofdstuk** over desserts staan een heleboel desserts.

Dan moet je nog steeds een hele tijd bladeren voor je het **recept** van pudding hebt gevonden!

- Hoe kun je dat nu vinden? Wat denken jullie? *Laat kinderen reageren.* Dat kun je vinden in de **inhoud** van het **kookboek**. Dit is de **inhoud**. *Laat zien in het kookboek en op het digibord.*

- In de **inhoud** staat **namelijk** precies op welke pagina je **bijvoorbeeld** het **recept** van pudding kan vinden. Of **bijvoorbeeld** een **recept** van soep. Die **recepten** staan allemaal in de verschillende **hoofdstukken** van het **kookboek**. En in de **inhoud** kun je precies vinden op welke pagina het staat. Zo zoekt de kok in het **kookboek** op hoe hij een gerecht moet **bereiden**!

- Ik ga eens een **recept** in het **kookboek** opzoeken! **Bijvoorbeeld** een **recept** van gebakken aardappelen. Ik vind gebakken aardappelen **namelijk** heel lekker. Hoe moet je **bijvoorbeeld** gebakken aardappelen **bereiden**?

Zoek het recept op en vertel wat er in staat. Vraag de kinderen of zij ook het recept van een bepaald gerecht willen weten. Zoek dat op in het kookboek en vertel wat er staat. Gebruik daarbij de clusterwoorden.

vervolgactiviteiten		
7. het kookboek	week 2	woensdag
7.1 recepten	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Laat afbeeldingen van verschillende gerechten zien uit tijdschriften en kookboeken. Bespreek met de kinderen of het ingewikkelde of simpele gerechten zijn. Laat de kinderen vertellen uit welke ingrediënten het gerecht bestaat, hoe je zo'n gerecht zou moeten bereiden. Hoe moet je het snijden, moet je het bakken of koken, en hoe is het samengesteld? Noteer en teken tijdens het gesprek wat de kinderen vertellen.</p>		
7.2 het kookboek	kleine kring	functioneel schrijven
<p>Maak vooraf boekjes met genummerde bladzijden, met voorin een lege inhoudsopgave en een hoofdstukindeling. Laat verschillende (kinder)kookboeken zien. Bespreek ze met de kinderen. Zijn er thuis ook kookboeken, en wie gebruikt ze? Laat de kinderen de boekjes zien en vertel dat het kookboeken moeten worden. Bespreek de opbouw van de boekjes: voorin komt de inhoud te staan en er zijn verschillende hoofdstukken voor verschillende soorten gerechten. Laat de kinderen in hun kookboek gerechten en recepten tekenen of 'schrijven'. Maak zelf ook een kookboekje, en werk de eerste keer met ze mee. Laat ze daarna in de loop van het thema zelfstandig verder werken aan hun kookboek. Bespreek geregeld de nieuwe gerechten en recepten die ze hebben toegevoegd.</p>		
7.3 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - thee moet je bereiden. - een kookboek is om te koken. - in een recept staat ook hoe je iets moet eten. - ik heb jullie namen allemaal uit mijn hoofd geleerd. - een hoofdstuk is een stuk van mijn hoofd. - in de inhoud staat op welke pagina je iets kunt vinden. 		
7.4 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is.</p> <p>Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is lego ingewikkeld? - als ik zeg dat je kleren mooi zijn, geef ik dan een tip? - kun je de namen van alle kinderen op school uit je hoofd leren? - staat in een kookboek hoe je pindakaas moet maken? - wat is het recept van een gebakken ei? 		

8. brood	week 2	donderdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten hoe je een brood bakt en wat er gebeurt tijdens het bakken.		
voorbereiding		
Maak een 'stripverhaal' van het recept van lers karnemelkbrood, te vinden op: http://www.smulweb.nl/recepten/792634/lers-karnemelkbrood . Zet dat eventueel op het digibord. Zorg voor een broodje om doormidden te snijden, meel, een pak karnemelk, bakpoeder, een plantje rozemarijn, een grote kom, een maatbeker en een oventje.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
het kruid	Kruiden zijn plantjes die heel lekker smaken en ruiken. Van kruiden in het eten wordt het eten lekker.
de rozemarijn	Rozemarijn is een kruid.
de geur	De geur is hoe iets ruikt.
de karnemelk	De karnemelk is een soort zure melk.
het bakpoeder	Het bakpoeder is een poeder dat je gebruikt bij het bakken. Door het bakpoeder gaat het deeg rijzen in de oven.
fijn (poeder)	Als een poeder fijn is dan kun je de korreltjes niet meer voelen.
rijzen	Rijzen is dat het brood groeit in de oven. Door het rijzen komt er lucht in het brood.
verhitten	Verhitten is iets heet maken.
schatten	Schatten is dat je kijkt of iets ongeveer genoeg is. Schatten is niet precies.
afmeten	Afmeten is precies meten hoeveel je van iets hebt.
de maatbeker	Een maatbeker is een beker om af te meten hoeveel je van iets hebt. Op de maatbeker staan streepjes.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je maakt deeg voor een brood en bakt het brood.

Wat vertel je:

- Vandaag ga ik een brood bakken. Een brood met **kruiden**. **Kruiden** zijn plantjes die een lekkere smaak hebben. Hier heb ik een **kruid**. *Laat zien*. Dit **kruid** is **rozemarijn**. **Rozemarijn**. **Rozemarijn** heeft een heerlijke **geur**. De **geur** is hoe iets ruikt. De **geur**. *Laat de rozemarijn ruiken*. Wat een heerlijke **geur**, hè? De **rozemarijn** gaat in het brood. Van **kruiden** krijgt het brood een heerlijke **geur** en smaak. Een brood moet je bakken in de oven. Maar eerst moet je deeg maken.

- Voor het deeg heb ik een recept nodig. *Laat het recept zien*. Eerst gaan we kijken wat we nodig hebben. *'Lees' samen met de kinderen het recept*. Ik heb meel nodig. *Laat zien*. Ik heb **karnemelk** nodig. Dit is **karnemelk**. *Laat zien*. **Karnemelk**. **Karnemelk** is melk die zuur is. Ik vind **karnemelk** heel vies. Lusten jullie **karnemelk**? *Laat kinderen reageren*.

En ik heb een beetje **bakpoeder** nodig. Dit is **bakpoeder**. *Laat zien*. **Bakpoeder** is heel **fijn** poeder. **Fijn** is dat de stukjes van het poeder zó klein zijn dat je ze niet kunt voelen. Het is heel **fijn** poeder. **Bakpoeder** heb je nodig om het brood te laten **rijzen**. **Rijzen**. **Rijzen** is dat het brood gaat groeien in de oven. In de oven ga je het brood **verhitten**. **Verhitten**. **Verhitten** is dat je het niet warm maakt, maar echt heel heet. Bakken en koken is eigenlijk **verhitten**. Je maakt alles heel erg heet. Door het **bakpoeder** en door het **verhitten** komt er lucht in het brood. *Snijd een broodje doormidden en laat het zien*. Kijk, er zit lucht in het brood. Dat komt omdat het **rijst** in de oven.

Het **rijst** door het bakpoeder en door het **verhitten**. Als het brood niet **rijst** dan krijg je een soort harde steen. Dan kun je het niet eten.

- Dit is alles wat ik nodig heb om het deeg te maken. *Laat zien*. Meel. **Karnemelk**. **Bakpoeder**. En **rozemarijn** natuurlijk. Maar hoeveel meel moet ik nemen? En hoeveel **karnemelk**? En hoeveel **bakpoeder**? Kunnen jullie dat zien op het recept? *Laat kinderen reageren*.

Ik moet de juiste verhouding hebben. De juiste verhouding tussen het meel, de **karnemelk** en het **bakpoeder**. Van alles precies genoeg. Anders mislukt het brood. Ik kan natuurlijk **schatten** hoeveel ik van alles moet gebruiken. Dat kan ik **schatten**. **Schatten** is dat je er naar kijkt en denkt: zo is het wel genoeg. Maar **schatten** is niet precies. Als ik ga **schatten** hoeveel ik nodig heb dan mislukt het brood misschien. Want ik moet precies genoeg van alles hebben. De juiste verhouding.

- Ik kan beter alles **afmeten**. **Afmeten** is dat je meet hoeveel je moet hebben. Ik moet **afmeten** hoeveel meel ik moet hebben, hoeveel **karnemelk** en hoeveel **bakpoeder**. **Afmeten** doe ik met een **maatbeker**. Hier heb ik een **maatbeker**. *Laat zien*. De **maatbeker** is een soort grote beker met streepjes erop. Met de streepjes kan ik precies **afmeten** hoeveel ik van iets neem. Eerst ga ik het meel **afmeten**. Met de **maatbeker**. Het meel is ook heel **fijn** poeder, zien jullie dat? Heel **fijn**. Hoeveel meel moet ik hebben? Kunnen jullie dat zien? *Laat kinderen reageren*. *Meet het meel af. Meet op dezelfde wijze de karnemelk af. Doe alles in de kom*.

- Ik heb nog een lepeltje **bakpoeder** nodig. En er moet natuurlijk **rozemarijn** bij. Maar dat ga ik **schatten**. Ik **schat** dat we zóveel **rozemarijn** nodig hebben. *Laat zien*. Wat **schatten** jullie? *Laat kinderen reageren*. *Meng alles en kneed het deeg. Zet ondertussen de oven aan*.

Het deeg is klaar. Nu ga ik mijn brood in de oven doen. Dan gaat het **rijzen** in de oven. Kunnen jullie ook zien hoe lang het in de oven moet? *Laat kinderen reageren*. *Bak het brood*.

vervolgactiviteiten		
8. het kookboek	week 2	donderdag
8.1 kruiden	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Zorg voor veel verschillende specerijen en kruiden (gedroogde en verse). Leg uit dat ze gebruikt worden in verschillende gerechten. Laat de kinderen ruiken en proeven. Laat ze vertellen bij welke gerechten deze kruiden lekker zijn. Maak samen een tabel waarin je de kruiden noteert en bij welke (soort) gerechten ze passen.</p>		
8.2 brood	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Laat afbeeldingen zien van verschillende soorten brood en broodjes. Welk brood of welke broodjes eten de kinderen thuis wel eens? Wordt er thuis ook wel eens een brood gebakken? Laat het recept van het Ierse karnemelksbrood weer zien en maak samen met de kinderen het deeg. Laat verschillende kruiden zien, ruiken en proeven. Laat de kinderen hun eigen kruidenbroodje maken en maak zelf ook een broodje. Bak ze in de oven.</p>		
8.3 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kruiden zijn planten. - rozemarijn maken ze van rozen. - geuren hebben kleuren. - bakpoeder is gebakken poeder. - auto's rijzen ook. - een fijn poeder is een poeder waar je blij van wordt. - schatten is kijken en dan bedenken hoeveel iets is. - afmeten is precies meten hoeveel iets is. 		
8.4 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is.</p> <p>Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kun je met een maatbeker ook meten hoe zwaar iets is? - kun je ook kruiden van dieren maken? - hoe maken ze karnemelk? - wat gebeurt er als je kaas gaat verhitten? - kun je schatten hoeveel één euro is? 		

9. goede manieren?	week 3	maandag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze denken na over wat zij goede of slechte manieren vinden.		
voorbereiding		
Zet een tafeltje voor je met een bordje met daarop een boterham met kaas. Zorg voor een mes en een vork.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
met mes en vork eten	Met mes en vork eten is een mes en een vork gebruiken om te eten.
met je handen eten	Met je handen eten is dat je het eten met je handen pakt.
goede manieren	Als je goede manieren hebt dan vinden mensen het fijn hoe je je gedraagt.
volproppen	Als je je volpropt dan stop je alles tegelijk in je mond.
vreten	Vreten is jezelf volproppen en smakken als je eet.
slechte manieren	Als je slechte manieren hebt dan vinden mensen het vervelend hoe je je gedraagt.
smakken	Smakken is met je lippen geluid maken als je eet.
verslikken	Verslikken dat je eten in je mond de verkeerde kant op gaat. Als je je verslikt dan moet je hoesten.
de hik	Als je de hik hebt dan moet je een slokje water drinken. Dan gaat de hik over.
boeren	Boeren is een boer laten.
de boer (laten)	Als je een boer laat dan komt er lucht uit je buik omhoog.
de scheet	Als je een scheet laat dan komt er lucht uit je bil. Een scheet stinkt.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je bespreekt met de kinderen wat goede manieren en wat slechte manieren zijn.

Wat vertel je:

- Hier heb ik een boterham. Een boterham met kaas. Op een bordje. Ik ga de boterham opeten.

Ik ga **met mes en vork eten**. *Snijd een stukje af en eet dat*. Zo **eet** je een boterham **met mes en vork**. **Eten** jullie thuis ook een boterham **met mes en vork**? *Laat kinderen reageren*. Nee, ik **eet** mijn boterham ook altijd **met mijn handen**. Maar sommige mensen vinden dat je een boterham **met mes en vork** moet **eten**. Je mag niet **met je handen eten**. Met je handen eten vinden ze geen **goede manieren**. Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*.

- Soms heb ik zó veel honger. Dan neem ik hele grote happen. Dan ga ik mezelf **volproppen**. **Volproppen**. Alles tegelijk in je mond doen. **Volproppen**. *Doe het voor*. Dan ben je aan het **vreten**. **Vreten**. Als je heel erge honger hebt dan ga je wel eens **vreten**. *Doe het voor*. **Vreten** en jezelf **volproppen**. Doen jullie dat wel eens? *Laat kinderen reageren*. Zijn dat ook **goede manieren**? Of **slechte manieren**? **Vreten** en **volproppen**? Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*.

- Als ik iets heel lekker vind dan ga ik ook wel eens **smakken**. Dit is **smakken**. *Doe het voor*. **Smakken**. Zijn dat goede manieren? Als je zit te **smakken**? Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*. Nee? **slechte manieren**! Jullie **smakken** nooit. Jullie **vreten** nooit. Jullie gaan je nooit **volproppen**. Wat hebben jullie **goede manieren**!

- Als ik heel erge honger heb dan ga ik wel eens heel snel eten. Maar dan kun je je **verslikken**. **Verslikken**. Als je jezelf **verslikt** dan gaat het eten de verkeerde kant op en dan moet je hoesten. *Doe het voor*. Dat is **verslikken**. **Verslikken** jullie je ook wel eens? *Laat kinderen reageren*. Zijn dat **slechte manieren**? Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*.

- Ik vind dat **verslikken** gewoon wel eens kan gebeuren. En soms krijg je ook de **hik**. De **hik**. Dit is de **hik**. *Doe het voor*. De **hik**. Hebben jullie wel eens de **hik**? Als je de **hik** hebt heb je dan **slechte manieren**? *Laat kinderen reageren*. Nee, de **hik**, daar kun je niets aan doen. Dan heb je gewoon de **hik**. De **hik** gaat vanzelf weer over. Maar als je je **verslikt** en je krijgt de **hik** dan krijg je lucht in je buik. Dan moet je wel eens **boeren**. Een **boer** laten. *Doe het voor*. Dat is **boeren**. Een **boertje** laten. Daar kun je soms niets aan doen.

- Zijn dat dan **slechte manieren**, **boeren** laten? Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*. Je moet zachtjes **boeren**. Maar geen harde **boeren** laten. Harde **boeren** laten is geen **goede manieren**. Ja, dat vind ik ook.

- En heel soms, als je verschikkelijke honger hebt en je gaat **vreten** en jezelf **volproppen** en je **verslikt** je dan gaat de lucht helemaal naar beneden. Naar je buik en dan naar je bil. En dan moet je een **scheet** laten. Een **scheet**. Prrrr! Een **scheet**. En **scheten** stinken. Bwah! Maar soms kun je er niks aan doen. Dan moet je een **scheet** laten. Is dat **slechte manieren**? Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*. **Scheten** laten zijn **slechte manieren**. Zeggen jullie. Ja, dat vind ik eigenlijk ook. Als je een **scheet** moet laten, dan moet je even naar buiten gaan. Om een **scheetje** te laten. Prrr. Dan stinkt het tenminste niet zo.

- Dus **met mes en vork eten** en **met je handen eten** zijn allebei **goede manieren**. Maar **vreten**, jezelf **volproppen** en **smakken** zijn **slechte manieren**. De **hik** krijgen en **verslikken** kan gewoon gebeuren. **Boeren** moet je zachtjes doen. En als je een **scheet** moet laten dan moet je even naar buiten gaan. Dat spreken we af!

vervolgactiviteiten		
9. goede manieren?	week 3	maandag
9.1 manieren	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Speel met Wop en Lap verschillende manieren in verschillende situaties uit. Elke keer als je een situatie hebt uitgespeeld bespreek je die met de kinderen. Vinden zij het goede manieren of slechte manieren?</p> <p>1. gesprek.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wop vertelt iets en Lap gaat met zijn rug naar haar toe zitten. - Wop vertelt iets en Lap kijkt naar de grond. - Wop vertelt iets en Lap kijkt haar aan en luister actief. - Wop vertelt iets en Lap onderbreekt haar steeds. <p>2. winkel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lap wil iets kopen van Wop en spreekt in de gebiedende wijs: geef me dit, pak eens dat, enzoverder. - Lap wil iets kopen van Wop en mompelt onverstaanbaar. - Lap koopt iets van Wop, en Wop zegt: hier, je brood! Hier, je beschuit! Enzoverder. <p>Bedenk samen met de kinderen nog meer van dit soort situaties met beleefd en onbeleefd gedrag en laat de kinderen die ook uitspelen met de poppen.</p>		
9.2 manieren 2	grote kring	woordspelletje
<p>Benoem de volgende handelingen en doe ze voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - met mes en vork eten, met je handen eten, jezelf volproppen, vreten, je verslikken, de hik hebben, boeren en een scheet laten. <p>Laat de kinderen op hun stoeltje meedoen met de handelingen. Doe daarna alleen de handelingen en laat de kinderen roepen wat je doet. Doe de handelingen steeds sneller en door elkaar.</p>		
9.3 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dieren vreten altijd. - kinderen hebben altijd goede manieren. - als je iets lekker vindt dan ga je smakken. - als je je verslikt moet je niezen. - als je veel praat dan krijg je de hik. - als je een boer laat dan komt er soms ook een beetje eten omhoog. - een scheet stinkt niet altijd. 		
9.4 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is.</p> <p>Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zijn er ook restaurants waar iedereen met zijn handen eet? - kun je tegelijk een boer en een scheet laten? - waarom moet je hoesten als je je verslikt? - hebben dieren ook goede en slechte manieren? 		

10. slurpen	week 3	dinsdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten hoe je soep moet maken.		
voorbereiding		
Maak een soort stripverhaal van het recept van komkommersoep. Recept: zie internet, warme komkommersoep, AH (http://www.ah.nl/kookschrift/recept?id=106306). Zorg voor de ingrediënten die je voor de soep nodig hebt, een kookplaatje, een mes en snijplank, een knoflookpers en een staafmixer. Zet vooraf al de dingen in kommetjes klaar, net zoals in een kookprogramma.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
schillen	Schillen is de schil van iets af halen.
de knoflook	De knoflook lijkt op een ui. Knoflook maakt het eten lekker.
de bouillon	Bouillon is een soort dunne soep. Bouillon gebruik je ook in andere soepen en in sauzen.
afsnijden	iets afsnijden is een stukje ergens van weg snijden.
het afval	Het afval is de rommel die er overblijft als je iets maakt. Afval gooi je weg.
persen	Persen is ergens heel hard op drukken.
pruttelen	Pruttelen is borrelen.
het moes	Het moes is een soort pap van fruit of van groente.
de staafmixer	De staafmixer is een ding om moes ergens van te maken.
het snufje (zout)	Een snufje zout is een klein beetje zout.
slurpen	Slurpen is soep van je lepel zuigen.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je maakt een soep volgens een recept dat de kinderen 'lezen'.

Wat vertel je:

Laat het recept zien.

- Kijk, ik heb weer een recept uit het kookboek van de kok. Waarvan zou het een recept zijn? *Laat kinderen reageren.* Het is een recept van soep. Soep van komkommer. Ik heb een paar dingen al klaargezet. Dit is een komkommer. *Wijs aan.* Ik heb twee komkommers nodig voor de soep. De andere komkommer heb ik al **geschild** en in stukjes gesneden. Dit is een ui. *Wijs aan.* En hier heb ik de ui al fijn gesneden. In kleine stukjes. Dit is **knoflook**. *Laat zien. Knoflook. Knoflook* lijkt een beetje op een ui. Kennen jullie **knoflook**? *Laat kinderen reageren. Knoflook* ruikt heel lekker. Hier heb ik twee stukjes van de **knoflook**. *Wijs aan.* Die gaan straks in de soep. Dit is **bouillon**. *Laat zien. Bouillon.* **Bouillon** is eigenlijk al een soort soep. Dunne soep. Ik heb de **bouillon** in de maatbeker gedaan. Dan kunnen we straks afmeten hoeveel **bouillon** er in de soep moet. En hier heb ik nog een kruid. *Laat zien.* Dit kruid gaat in de komkommersoep. De geur is heerlijk. Laat de kinderen de dille ruiken. Hier heb ik het kruid al fijn gesneden. *Wijs aan.* En ik heb een klontje boter nodig en wat peper en zout. *Wijs aan.* Kunnen jullie op het recept zien wat ik eerst moet doen? *Laat kinderen reageren.* Eerst moet ik de komkommer **schillen**. **Schillen**. De schil eraf halen. Maar ik begin altijd met de puntjes **afsnijden**. Eerst de puntjes van de komkommer **afsnijden**. *Snij de puntjes af.* Dat is **afval**. **Afval** moet in de prullenbak. Nu ga ik de komkommer **schillen**. *Schil de komkommer.* De schillen zijn **afval**. **Afval** moet in de prullenbak. Wat in het midden van de komkommer zit haal ik ook weg. *Haal de zaadlijsten weg.* Dat is **afval**. **Afval** moet in de prullenbak. Nu snij ik de komkommer in kleine stukjes. Wat moet ik nu doen? *Laat kinderen reageren.* Ik moet de pan op het kookplaatje zetten. Ik ga de pan verhitten. Want koken is eigenlijk verhitten. En dan moet het klontje boter erin. Even laten smelten. *Laat de gesmolten boter in de pan zien.* Wat moet er nu gebeuren? *Laat kinderen reageren.* De ui moet in de pan. En dan de **knoflook**. De **knoflook** moet ik **persen**. **Persen**. Met dit ding. *Laat de knoflookpers zien.* Hier doe je de **knoflook** in. Dan ga je zó knijpen. Dan **pers** je de knoflook hier door de gaatjes. *Wijs aan.* Ik zal het laten zien. Hoe je **knoflook perst**. *Laat zien.* Kijk, ik **pers** de **knoflook** door de gaatjes. In de pan. Wat moet er nu gebeuren? *Laat kinderen reageren.* De komkommer moet er in. Het kruid moet erin. En **bouillon** moet erin. Hoeveel **bouillon**? *Laat kinderen reageren.* En dan moet het een tijdje zachtjes koken. Kunnen jullie lezen hoe lang? Laat kinderen reageren. Tien? Tien minuten. Dan kunnen we even een boekje voorlezen. *Lees een boekje voor.* Laat de soep weer zien na het boekje. Kijk, de soep is aan het **pruttelen**. *Laat zien.* Aan het **pruttelen**. **Pruttelen** is borrelen. Als het **pruttelt** dan kookt het. En alles is **moes** geworden. **Moes**. Je kunt de uien en de komkommers niet meer zien. Het is **moes** geworden. Wat moet er nu gebeuren? *Laat kinderen reageren.* De **staafmixer!** *Laat zien.* De **staafmixer** moet in de soep. Met de **staafmixer** wordt het nog meer een **moes**. *Mix de soep.* En nu? *Laat kinderen reageren.* De andere helft van de **bouillon** moet er in. En een **snufje** zout. Dit is een **snufje**. *Laat zien.* Een **snufje** zout. En een **snufje** peper. Nu is de soep klaar! Wie wil er soep? *Geef de kinderen soep.* De soep is heet. Dan moet je soep **slurpen**. Dit is **slurpen**. *Doe het voor.* **Slurpen**. Soep moet je altijd een beetje **slurpen**. Anders is het te heet aan je lippen. Vinden jullie het lekkere soep? *Laat kinderen reageren.*

vervolgactiviteiten		
10. slurpen	week 3	dinsdag
10.1 soep	kleine kring	tekenen
<p>Maak vooraf vellen papier (A3) met daarop van bovenaf gezien een soepbord (een grote cirkel met een daarin iets kleinere cirkel). Laat afbeeldingen zien van verschillende soepen. Wat voor soep zou het zijn, wat zou er in zitten? Bespreek dat met de kinderen. Eten de kinderen thuis wel eens soep, en wat voor soep is dat? Laat de kinderen in het soepbord een soep tekenen met de groente, vlees, vis, enzoverder die in de soep gaat. Teken zelf ook een soepbord, vertel wat je tekent en vraag aan de kinderen wat zij tekenen. Bespreek de tekeningen na en zet er bijschriften bij.</p>		
10.2 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noten moet je ook schillen. - als je water kookt gaat het pruttelen. - jam is eigenlijk ook een moes. - een staafmixer kun je ook gebruiken om een saus te maken. - een snufje is een handvol zout. - thee kun je ook slurpen. - knoflook is een vrucht. 		
10.3 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - waarvan maak je een bouillon? - kun je water ook persen? - kun je met een staafmixer ook yoghurt maken? - kun je van afval ook een soep maken? 		

11. het voordeel	week 3	woensdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten waarom iets schoon wordt in de afwas.		
voorbereiding		
Zet een tafeltje in de kring met daarop de vuile vaat. Zorg voor twee teiltjes met heet water, vier schone glazen, een afwasborstel, een schuursponsje, afwasmiddel en een paar rubber afwashandschoenen.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
de bende	Als het een bende is dan is er overal rommel.
de afwas	De afwas is het bestek en het servies afwassen.
het afwasmiddel	Het afwasmiddel is speciale zeep om de afwas mee te doen.
het schuursponsje	Het schuursponsje is een spons met aan één kant een soort schuurpapier.
het voordeel	Als iets een voordeel is dan is het handig om ergens voor te gebruiken. Het voordeel van een paraplu is dat je niet nat wordt in de regen.
het rubber	Rubber is waterdicht en het heeft rek. Ballonnen zijn van rubber .
oplossen	Oplossen is dat iets verdwijnt in het water. Als het opgelost is dan zit het overal in het water.
omspoelen	Omspoelen is iets in een bakje met water doen om zeep eraf te halen.
helder	Als water helder is dan kun je er doorheen kijken.
troebel	Als water troebel is dan kun je niet meer goed doorheen kijken. Het lijkt of het vies is.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je doet de afwas en laat zien en legt uit waarom alles schoon wordt.

Wat vertel je:

- Het is gisteren bij het soep maken een **bende** geworden. *Laat zien*. Een **bende**. Overal rommel. Ik ga de **bende** opruimen. En alles schoon maken. Ik ga de **afwas** doen. De **afwas**. Afwassen. Ik heb twee teiltjes nodig voor de **afwas**. En **afwasmiddel**. Dit is **afwasmiddel**. *Laat zien*. **Afwasmiddel**.

Afwasmiddel is speciale zeep om de **afwas** te doen.

Ik heb een afwasborstel. *Laat zien*. Maar ik heb ook een **schuursponsje**. Dit is mijn **schuursponsje**.

Laat zien. Een **schuursponsje**. Wat zal ik gebruiken? Het **schuursponsje** of de afwasborstel?

Het **voordeel** van de afwasborstel is dat je goed in de glazen komt. Dat is handig, een **voordeel**.

Maar het **voordeel** van het **schuursponsje** is dat je er mee kan **schuren**. *Laat zien*. **Schuren**.

Net als met schuurpapier. Van **schuren** met een **schuursponsje** wordt alles goed schoon.

Bij vieze pannen is dat een **voordeel**. De afwasborstel en het **schuursponsje** hebben allebei een **voordeel**. Wat zal ik nemen? Wat vinden jullie? *Laat kinderen reageren*. Allebei gebruiken? Jullie hebben gelijk. Dan heb ik allebei de **voordelen**.

In de teiltjes heb ik gloeiend heet water. Van gloeiend heet water wordt de **afwas** het beste schoon. In dit teiltje ga ik **afwasmiddel** doen. Omdat het water gloeiend heet is neem ik deze handschoenen van **rubber**. Ze zijn van **rubber**. Dit is **rubber**. *Rek het rubber een beetje*. **Rubber** is waterdicht. Met **rubber** handschoenen is doet het geen pijn als het water zo heet is. Dat is het **voordeel** van **rubber** handschoenen.

In dit teiltje doe ik **afwasmiddel**. Maar eerst ga ik iets laten zien. *Schep een schoon glas vol met water uit het teiltje*. Hier doe ik het **afwasmiddel** in. *Doe afwasmiddel in het glas met heet water*. Het **afwasmiddel** gaat **oplossen**. *Laat zien*. **Oplossen**. Het verdwijnt in het water. *Roer een beetje*. Het **lost op**. Daarom krijg ik schuim. *Leeg het glas in het teiltje en roer een beetje*. Al het afwasmiddel is opgelost. En dan krijg je schuim. In het andere teiltje doe ik geen **afwasmiddel**. Dat is om alles **om te spoelen**. Het **voordeel** van **omspoelen** is dat het **afwasmiddel** eraf gaat. **Afwasmiddel** smaakt naar zeep. Dat is vies op een bord. En ik hoef niet af te drogen. Dat is ook een **voordeel**. Ik kan het zo in het rekje zetten. Dan droogt het vanzelf. Daarom ga ik alles **omspoelen** in dit teiltje. *Wijs aan*.

Ik ga nog iets doen, voor ik begin met de **afwas**. Ik neem uit alletwee de teiltjes een glaasje water. Kijk, dit water is **helder**. **Helder**. Het is **helder**, want ik kan er doorheen kijken. Alletwee de glaasjes hebben **helder** water. **Helder**. Na de **afwas** ga ik nog twee glaasjes water uit de teiltjes pakken. Wat denken jullie, is het water dan ook nog **helder**? *Laat kinderen reageren*. Nee, dan is het water **troebel**. **Troebel**. **Troebel** is dat het zó vies is, dat je er niet meer doorheen kan kijken. Want het vuil dat op het servies en bestek zit gaat ook **oplossen**. Het verdwijnt in het water. En dat komt door het schuim. Het schuim **lost** het vuil **op**. Het gaat in het water. Maar omdat het vuil is, wordt het water natuurlijk **troebel**. Nu ga ik afwassen. Want anders blijft het een **bende**. Ik neem eerst het **schuursponsje**. Om het vuil er goed af te **schuren**.

Was een paar vieze dingen af. Neem nu weer twee glaasjes water uit beide teiltjes. Laat zien hoe troebel het is. Welk glaasje is het meest troebel? Zet de glaasjes van troebel naar helder.

vervolgactiviteiten		
11. het voordeel	week 3	woensdag
11.1 oplossen	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Zorg voor een aantal stoffen die meer of minder oplossen in water: vaste stoffen zoals zout, suiker, en zand, drop, koffie, thee en vloeibare stoffen zoals ecoline, jus d' orange, handcreme en spijsolie. Maak een tabel waarin je de stoffen opneemt en hun oplosbaarheid. Welke stoffen zouden wel of niet goed oplossen in water? Dit is de eerste onderzoeksvraag. Maakt het verschil of het water koud of heet is? Dit is de tweede onderzoeksvraag. Laat de kinderen voorspellen welke stoffen goed oplossen, en of het verschil maakt of het water heet of koud is. Dat zijn de hypothesen. Bedenk vervolgens samen met de kinderen een experiment waarin je de hypothesen kunt testen en de onderzoeksvraag kunt beantwoorden. Je moet helder glas hebben, anders kun je niets zien, je moet vaste verhoudingen aanhouden, en hoe bepaal je dat, mag je wel of niet roeren, wat gebeurt er als je het een tijdje laat staan (blijft het dan opgelost?), enzoverder. Voer vervolgens het experiment uit en noteer de uitkomsten in de tabel.</p>		
11.2 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een bende is een rotzooi. - een schuursponsje is een sponsje dat in de schuur ligt. - regenlaarzen zijn van rubber. - als het regent worden de ramen troebel. - glas is helder. - afwasmiddel zit in een fles. 		
11.3 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat is het voordeel als je groot bent? - kun je met shampoo ook de afwas doen? - kun je troebel water weer helder maken? - kun je de afwas ook in de wasmachine doen? 		

12. gebakjes	week 3	donderdag
doel		
De kinderen kennen de clusterwoorden. Ze weten hoe je gebak maakt.		
voorbereiding		
Zet een tafeltje in de kring. Zorg voor een afbeelding van een banketbakker en gebakjes. Zorg voor een echt gebakje, ronde koekjes (bijvoorbeeld mariakaakjes), room, kwark, ananas (vers of uit blik), en hele echte ananas of een afbeelding daarvan, een maatbeker, een klopper (garde), een staafmixer en een ronde uitsteekvorm.		

woorden / definities / voorbeeldzinnen	
<i>De definities of voorbeeldzinnen kunnen gebruikt worden in de verschillende activiteiten.</i>	
het gebakje	Het gebakje is een klein taartje om in je eentje op te eten.
smakelijk	Als iets smakelijk is dan is het lekker.
de banketbakker	De banketbakker is een een bakker die alleen taarten en gebakjes maakt.
de room	De room is een soort dikke melk waar je slagroom van maakt.
de kwark	De kwark is een soort dikke yoghurt.
de ananas	De ananas is een grote vrucht die zoet en zuur smaakt.
het nadeel	Het nadeel van teveel snoepen is dat je dik wordt.
stijf (slagroom)	Als de slagroom stijf wordt dan wordt ze dik.
de lik / het likje	Een likje nemen is met je tong ergens van proeven.
aflikken	Aflikken is met je tong de slagroom van je bord likken.
uitsteken (vorm)	Met een vormpje kun je dingen uitsteken . Wat je uitsteekt heeft dezelfde vorm als het vormpje.

Taalkring

Speel de gebeurtenis uit in de grote kring en geef daarbij betekenis aan de clusterwoorden.

Wat gebeurt er:

Je laat zien hoe je een gebakje maakt.

Wat vertel je:

Laat een afbeelding zien van een banketbakker en gebakjes.

- In het restaurant kun je als dessert ook een **gebakje** krijgen. Een **gebakje**. Dit is een **gebakje**. *Laat zien*. Het ziet er heel **smakelijk** uit. **Smakelijk** is lekker. Een **gebakje** is een klein taartje.

- **Gebakjes** wordt gemaakt door een **banketbakker**. Een **banketbakker**. Een **banketbakker** is een speciale bakker die alleen maar taarten en **gebakjes** maakt. Eten jullie wel eens **gebakjes**? *Laat kinderen reageren*. Ik ben gek op **gebakjes**. **Gebakjes** zijn eigenlijk heel ingewikkeld om te maken. Daarom is het een speciale bakker die ze maakt. De **banketbakker**. Ik wil vandaag ook een **gebakje** maken. Een **simpel** gebakje, want ik ben geen **banketbakker**. Maar wel een **smakelijk gebakje**.

- Hier zijn de dingen die ik nodig heb voor mijn **gebakje**. Een plakje cake en een rond koekje. *Laat zien*. Dit is **room**. *Laat zien*. **Room**. **Room** is een soort dikke melk waar je slagroom van maakt.

Dit is **kwark**. *Laat zien*. **Kwark** is een soort dikke yoghurt. En dit is **ananas**. *Laat zien*. **Ananas**. **Ananas** is een hele grote vrucht. Laat een hele ananas of een afbeelding daarvan zien. Kennen jullie de **ananas**? *Laat kinderen reageren*. Een **ananas** is zuur maar ook zoet. Ik vind **ananas** heel **smakelijk**.

Ronde koekjes, **room**, **kwark** en **ananas** heb ik nodig voor mijn gebakje.

- Ik ga beginnen met slagroom maken van de **room**. De **room** doe ik hier in de maatbeker. Ik heb een klopper. Want **room** moet je kloppen. Dan wordt het slagroom. *Er moet een beetje suiker bij. Voeg wat suiker toe*. Nu ga ik de **room** kloppen. *Klop een beetje*. Wat gebeurt er eigenlijk als je **room** klopt?

Als je klopt dan komt er lucht in de **room**. En dan wordt het eigenlijk schuim. Schuim van **room**.

En dat is slagroom. Maar het **nadeel** van kloppen met een klopper is dat het heel lang duurt voor je room hebt. Dat is een **nadeel**. Daarom neem ik de staafmixer. Dan gaat het lekker snel. *Gebruik de staafmixer*. Kijk, de de room is **stijf** geworden. **Stijf**. Zo noem je dat. Als het dik wordt dan zeg je dat het **stijf** wordt. Als het **stijf** is dan moet je stoppen. Want anders wordt de slagroom boter. Het **nadeel** van de staafmixer is dat het soms te snel gaat. En dan heb je boter.

- Mijn **slagroom** is mooi **stijf**. Even een **likje** proeven. Een **likje** slagroom. *Neem een likje slagroom met je vinger*. Mmhh. Eigenlijk moet ik ook de staafmixer **aflikken**. Er zit allemaal slagroom aan. Misschien wil iemand die straks **aflikken**.

- Nu neem ik het koekje. Dat wordt de bodem. Daarop ga ik cake doen. Maar zo is het niet mooi.

Ik ga een **rondje** uitsteken. Met dit vormpje **uitsteken**. *Laat zien*. Als je iets **uitsteekt** heb je in één keer een mooi rondje. Je kunt natuurlijk ook een vierkantje **uitsteken**, of een sterretje **uitsteken**. Maar dan heb je een ander vormpje nodig om **uit te steken**.

- Het rondje cake gaat op het koekje. En daar smeer ik wat **kwark** op. Eerst een **likje kwark** proeven. Je moet altijd proeven of het **gebakje** lekker wordt. Mmhh. *Neem een likje. Smeer met een mes wat kwark op de cake*.

- Even het mes **aflikken**. Het ziet er nu al heel **smakelijk** uit, vinden jullie niet? Op de **kwark** doe ik een stukje **ananas**. **Ananas**. En bovenop een beetje slagroom. Even het mes **aflikken**.

- Kijk, nu is mijn **gebakje** klaar. Het ziet er heel **smakelijk** uit. Wat denken jullie, zou het **smakelijk** zijn? *Laat kinderen reageren*. Straks gaan we samen nog veel meer **gebakjes** maken. Om samen van te smullen.

vervolgactiviteiten		
12. gebakjes	week 3	donderdag
12.1 gebakjes	kleine kring	mondelijke taalvaardigheid
<p>Zorg voor verschillende dingen waar je gebakjes mee kunt garneren zoals gekleurde hagelslag en dergelijke. Laat afbeeldingen zien van verschillende gebakjes. Laat de kinderen vertellen hoe ze gemaakt zijn en wat er allemaal in zit. Eten de kinderen thuis ook wel eens gebakjes? Wat voor gebakjes zijn dat en wanneer eet je gebakjes? Maak gebakjes samen met de kinderen. Maak foto's van de gebakjes voor ze opgegeten worden.</p>		
12.2 waar / niet waar	grote kring	woordspelletje
<p>Doe steeds een bewering en laat de kinderen daarop hun duim omhoog doen (waar), of omlaag (niet waar). Beweringen die je kunt doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een gebakje is gebakken. - bij de banketbakker kun je alleen gebak kopen. - room maak je van slagroom. - groente is heel smakelijk. - als slagroom stijf is dan is het dik. - likken doe je met je lippen. - je mes moet je aflikken. 		
12.3 vragen om over te praten	grote kring	woordspelletje
<p>Stel een vraag en laat de kinderen met hun buurman of buurvrouw die vraag bespreken. Als ze een antwoord hebben mogen ze dat zeggen. Laat ze ook vertellen waarom iets wel of niet zo is. Vragen die je kunt stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat is het nadeel van groot zijn? - hoe maken ze kwark? - groeit de ananas aan een boom? - wanneer eet je gebakjes? 		

onlangs

de etenstijd

de maaltijd

het restaurant

Chinees

gek zijn op

de champignon

de broccoli

het eetstokje

de gewoonte

horen (norm)

wat een gedoe

het gerecht

de kroket

simpel

de pudding

de frisdrank

de wijn

het menu

het voorgerecht

het hoofdgerecht

het dessert

compleet

de ober

de gast

het servies

het bestek

het servet

de keuze

de blocnote

het dienblad

inschenken

opscheppen

afrekenen

de rekening

zich verheugen

bestellen

pardon

helaas

teleurstellen

de zuurkool

het spek

geen sprake van

de vergissing

toegeven

de kok

de koksmuts

de pit (fornuis)

de reden

de pollepel

de klopper (saus)

kloppen (saus)

de diepvries

rauw

de kippenpoot

bederven

de gootsteen

de etensrest

vers

de groentenman

volop

het bietje

stuk voor stuk

de andijvie

de bloemkool

de ui

de prei

dunner

dunst

de asperge

bereiden

het recept

namelijk

ingewikkeld

de tip

bijvoorbeeld

uit het hoofd leren

het kookboek

het hoofdstuk

de inhoud (boek)

het kruid

de rozemarijn

de geur

de karnemelk

het bakpoeder

fijn (poeder)

rijzen

verhitten

schatten

afmeten

de maatbeker

met mes en vork eten

met je handen eten

goede manieren

volproppen

vreten

slechte manieren

smakken

verslikken

de hik

boeren

de boer (laten)

de scheet

schillen

de knoflook

de bouillon

afsnijden

het afval

persen

pruttelen

het moes

de staafmixer

het snufje (zout)

slurpen

de bende

de afwas

het afwasmiddel

het schuursponsje

het voordeel

het rubber

oplossen

omspoelen

helder

troebel

het gebakje

smakelijk

de banketbakker

de room

de kwark

de ananas

het nadeel

stijf (slagroom)

de lik / het likje

aflikken

uitsteken (vorm)